

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April- 2018

SANSKRIT : P4 PANCHTANTRA-MITRABHED
(ELECTIVE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) કશ્ચિદ્ ગોમાયુર્નામ શૃગાલઃ ક્ષુત્કામકળ્પઃ ઇતસ્તતઃ પરિશ્રમન્ વને સૈન્યદ્વયસંગ્રામભૂમિમપશ્યત્ । તસ્યાં ચ દુન્દુભેઃ પતિતસ્ય વાયુવશાદ્ભૂતશાસ્ત્રાગ્રૈર્હન્ય - માનસ્યશબ્દમશૃણોત્ । અથ ક્ષુમિતહદપશ્ચિન્તયામાસ "અહો" વિનષ્ટોઽસ્મિ । તદ્યાવન્નાસ્પ્રોષ્વરિતશબ્દસ્ય દૈષ્ટિગોચરે ગચ્છામિ, તાવદન્યતો વ્રજામિ । અથવા નૈતદ્યુન્યતે સહસૈવ ।
- ભયે વા યદિ વા હર્ષે સમ્પ્રાપ્તે ચો વિમર્શયેત ।
- કૃત્યં ન કુરુતે વેગાન્ન સ સન્તાપમાણુયાત્ ।
- (૨) કર્ત્ત્વિશ્વિદ્ભૂતપ્રદેશે ચણ્ડરવો નામ શૃગાલઃ પ્રતિવસતિ સ્મ । સ કદાચિત્કુધાવિષ્ટો જિહ્વાલોભ્યાન્નગરાન્તરે પ્રવિષ્ટઃ । અથ તં નગરવાસિનઃ સારમેયા અવલોક્ય સર્વતઃ શબ્દાયમાના પરિઘાત્ય તીક્ષ્ણદંષ્ટ્રાગ્રૈર્મક્ષિતુમારબ્ધાં । સોઽપિ તૈર્મહક્ષ્યમાણઃ પ્રાણમયાત્પ્રત્યાસન્નરજકગૃહં પ્રવિષ્ટઃ । તત્ર ય નીલીરસપરિ પૂર્ણમહામાણ્ડ સન્જીકૃતમાસીત્ । તત્ર સારમેયૈરાઋન્તો માણ્ડમધ્યે પતિતઃ । અથ યાવન્નિષ્ક્રન્તસ્તાવન્નીલીવર્ણઃ સજ્જાતઃ ।
- (૩) કસ્મિશ્વિદ્ભૂતપ્રદેશે મદોત્કટો નામ સિંહઃ પ્રતિ વસતિ સ્મ । તસ્યં ચાનુચરા અન્યે ડ્રૂપિવાયસગોમાયવઃ સન્તિ । અથ કદાચિદિતસ્તતો ભ્રમર્ચિઃ સાર્થગ્રપ્તઃ કથનકોનામોષ્ટ્રો દૈષ્ટઃ । અથ સિંહ આહ-અહો, અપૂર્વમિદં સત્ત્વમ્ । તન્નાયતાં કિમેતદારણ્યકં ગ્રામ્યં વા ઇતિ । તચ્છુવા વાપસ આહ - મોઃ સ્વામિન્, ગમ્યોઽયમુષ્ટ્રનામા નીવવિશષ્ટત્વ ભોજ્યઃ । તદવ્યાપાદતામ્ । સિંહ આહ - નાહં ગૃહમાગતં હન્મિ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) અતો ન શબ્દમાત્રાદ્ કર્તુમ ભેતવ્યમ્ ।
- (૨) કો વા દુર્જનવાગુરાસુ પતિતઃ ક્ષેમેણ યાતાઃ ।
- (૩) આગચ્છન્તિ ગૃહે યેષાં કાર્યાર્થં સુહદો જનાઃ ।
- (૪) સેવાધર્મઃ પરમગહનો યોગિનામપ્યગમ્યઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ પંચતંત્રનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો.
- પ્રશ્ન-૩ ભારતીય કથાસાહિત્યમાં પંડિત વિષ્ણુશર્માના પ્રધાનનું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ પ્રાણી કથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૪ પંડિત વિષ્ણુશર્માનાં જીવન વિષયક માહિતી આપો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) પંચતંત્રનું શિર્ષક (૨) સિંહ અને સસલાની કથાનો બોધ
- (૩) દન્તિલ ગોરમ્બોઃ કથા (૪) પંચતંત્રનો ઉપદેશ